

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРОЄКТУ У СФЕРІ ПОСЛУГ (НА ПРИКЛАДІ СТВОРЕННЯ ФОТОСТУДІЇ)»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Бандура Дмитро Олегович

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Ковальов Анатолій Іванович

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах трансформації економіки та активного розвитку креативних індустрій сфера послуг посідає провідне місце у структурі малого та середнього підприємництва. Особливої популярності набувають проекти, що поєднують технологічні можливості, естетичну цінність і попит на індивідуалізовані послуги, до яких належить і професійна фотозйомка. Зростання соціальних мереж, онлайн-бізнесу, персонального брендингу та потреб візуального контенту зумовлює стабільний попит на якісні фотопослуги. Це створює сприятливі умови для розвитку фотостудій як прибуткових підприємств із високим потенціалом масштабування. У цьому контексті актуальним стає науково обґрунтований підхід до створення та розвитку таких бізнесів. Проведення економічного аналізу, оцінка ризиків, визначення рівня ефективності інвестицій і розробка стратегії реалізації проекту дозволяють підвищити шанси на успіх підприємницької ініціативи.

Методологічну основу дослідження сформували праці провідних українських науковців, зокрема А. Андрейченко [27; 34], Н. Захарченко [8; 9; 33; 34], Н. Добрової [5; 32], А. Ковальова [12], Н. Кічук [12], В. Карпова [11], О. Колесник [32], О. Мазур [16], О. Подмазко [32] та інших, у яких розглядаються питання стратегічного управління малим бізнесом, фінансового планування, моделювання прибутковості, оцінки ризиків та вибору ефективних організаційно-правових форм господарювання.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування фотостудії на ринку послуг.

Для досягнення мети було поставлено наступні завдання:

- 1) надати характеристику бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку фотопослуг;
- 2) розглянути умови реєстрації для ведення підприємницької діяльності в Україні у сфері фотопослуг;
- 3) обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування фотостудії;
- 4) проаналізувати ринку фото послуг в Україні та м. Одеса;
- 5) оцінити внутрішні конкурентні переваги фотостудії;
- 6) сформулювати витрати на відкриття та функціонування фотостудії;
- 7) оцінити прибутковість проекту;
- 8) охарактеризувати життєвий цикл проекту;
- 9) провести розрахунок грошового потоку та проаналізувати показники економічної ефективності проекту;
- 10) проаналізувати можливі ризики та спланувати заходи щодо їх запобігання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення фотостудії у сфері послуг.

Предмет дослідження – бізнес-проектування започаткування власної справи в сфері фото послуг.

Методи дослідження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи було застосовано комплекс взаємопов'язаних методів дослідження. Зокрема, діалектичний метод використовувався для збору та систематизації теоретичних і практичних матеріалів; метод аналізу – для вивчення структури бізнес-проекту та ключових

чинників його реалізації; метод порівняння – для аналізу конкурентного середовища та ринкових тенденцій у сфері фотопослуг. Маркетингові інструменти застосовувалися для вивчення попиту, сегментації цільової аудиторії та визначення позиціонування фотостудії. Фінансові розрахунки та візуалізація результатів здійснювались за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel, що забезпечило прикладний характер і цілісність дослідження.

Інформаційна база дослідження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи було опрацьовано широкий спектр нормативно-правових документів, наукових джерел та статистичних матеріалів. Базу джерел склали законодавчі акти України, постанови Кабінету Міністрів та регламентуючі документи профільних органів, що визначають умови ведення підприємницької діяльності у сфері послуг. Особливу увагу було приділено працям українських науковців, які досліджують питання розвитку малого бізнесу та креативних індустрій. Використання статистичних даних Державної служби статистики України дозволило проаналізувати динаміку ринку фотопослуг та підтвердити економічну доцільність реалізації проєкту, що забезпечило його прикладну цінність та аналітичну обґрунтованість.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 81 сторінок. Основний зміст викладено на 78 сторінках. Робота містить 28 таблиць, 3 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти відкриття власної справи в Україні у сфері послуг з відкриття фотостудії**» представлено характеристику бізнес-ідеї створення власної справи у сфері фотопослуг; розглянуто умови реєстрації для ведення підприємницької діяльності в Україні у сфері фотопослуг; обґрунтовано вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування бізнесу.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості відкриття фотостудії**» проаналізовано ринок фотопослуг в Україні та м. Одеса; здійснено оцінку внутрішніх конкурентних переваг бізнесу; визначені витрати на відкриття та функціонування фотостудії.

У третьому розділі «**Економічне обґрунтування доцільності відкриття фотостудії**» зроблена оцінка прибутковості проєкту; сформована характеристика життєвого циклу проєкту; розраховано показники економічної ефективності проєкту та грошового потоку; проаналізовано можливі ризики та заходи щодо їх мінімізації.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретико-методичні та практичні аспекти розробки та запровадження власної справи фотостудії та зроблено наступні висновки.

1. Бізнес-ідея створення фотостудії в умовах розвитку креативної економіки є обґрунтованою та перспективною з огляду на актуальний попит на якісний візуальний контент, широкий спектр цільових аудиторій і можливість диверсифікації послуг. Поєднання індивідуальних, сімейних та комерційних форматів зйомки, оренди простору та участі в авторських фотопроектах формує стійку бізнес-модель із потенціалом для масштабування. Аналіз альтернативних форматів підприємницької діяльності у сфері фотопослуг підтвердив конкурентні переваги фотостудії як виду бізнесу з помірним рівнем стартових витрат, швидкою окупністю, високою адаптивністю до ринкових умов і можливістю інтеграції в креативну спільноту. Таким чином, обрана бізнес-ідея відповідає сучасним соціально-економічним тенденціям, має високу інвестиційну привабливість і створює передумови для сталого розвитку.

2. Аналіз нормативно-правових засад організації фотостудії в Україні свідчить про наявність сприятливих умов для започаткування підприємницької діяльності у сфері фотопослуг. Важливою перевагою є відсутність необхідності ліцензування такої діяльності, що значно спрощує старт бізнесу. Разом із тим, для легального функціонування фотостудії необхідним є правильний вибір і реєстрація видів економічної діяльності відповідно до Класифікатора КВЕД. Основним видом доцільно обрати КВЕД 74.20 – Діяльність у сфері фотографії, який охоплює повний спектр студійної, художньої та комерційної зйомки. Для розширення напрямку діяльності рекомендовано також зареєструвати КВЕД 90.03 (індивідуальна художня діяльність), КВЕД 96.09 (інші індивідуальні послуги, н.в.і.у.), КВЕД 47.99 (роздрібна торгівля поза магазинами) та КВЕД 85.59 (інші види освіти, н.в.і.у.), що дозволить фотостудії реалізовувати навчальні, мистецькі та торговельні ініціативи. Таким чином, комбінація правильно підібраних КВЕДів формує юридичну базу для багатофункціонального, адаптивного бізнесу у сфері креативних послуг, що відповідає сучасним тенденціям і запитам цільової аудиторії.

3. Обґрунтований вибір організаційно-правової форми та системи оподаткування має вирішальне значення для ефективного старту й стабільного функціонування фотостудії як суб'єкта малого бізнесу у сфері креативних послуг. З урахуванням масштабу діяльності, індивідуального характеру надання послуг, потреб у спрощеному адмініструванні та прагнення до легкого масштабування, найбільш доцільною є реєстрація фізичної особи-підприємця (ФОП) з переходом на 3-ю групу спрощеної системи оподаткування зі ставкою 5% без реєстрації платником ПДВ. Такий формат забезпечує баланс між адміністративною простотою, фіскальною доступністю та юридичною легітимністю ведення бізнесу. Крім того, він дозволяє офіційно співпрацювати з фізичними й юридичними особами, використовувати онлайн-інструменти продажу та прийому платежів, розширювати спектр послуг (зокрема освітніх і творчих), а також реалізовувати супутні товари. Незалежно від обраної системи оподаткування, обов'язковою залишається сплата єдиного соціального внеску (ЄСВ), що становить 22% від мінімальної зарплати. Таким чином, обрана модель підприємництва створює оптимальні умови для реалізації бізнес-ідеї фотостудії, відповідає чинному законодавству та дозволяє забезпечити гнучкість управління, прозорість фінансових операцій і потенціал до сталого розвитку.

4. Результати аналітичного дослідження ринку фотопослуг в Україні та м. Одеса підтверджують високу перспективність реалізації проєкту фотостудії «Сонце в кадрі» в умовах зростання попиту на креативні, персоналізовані візуальні послуги. У 2024 році в Україні налічувалось понад 13 500 ФОПів і юросіб за КВЕД 74.20, з яких 82% – малі бізнеси, що підтверджує динамічний розвиток галузі. Одеса як культурний і туристичний центр формує стабільний попит на фотозйомку завдяки архітектурній привабливості, активності соціальних мереж і високій візуальній культурі населення. Понад 400 фотостудій різного формату вже функціонують у місті, проте більшість з них є вузькоспеціалізованими або фокусуються виключно на комерційних фотосесіях. SWOT-аналіз виявив значні ринкові можливості – від цифровізації до партнерств з event-агенціями – водночас конкуренція та сезонність залишаються викликами. Запропонований проєкт вирізняється мультифункціональністю, поєднанням освітніх, соціальних та фотопослуг, що дозволяє йому зайняти унікальну нішу на ринку. Враховуючи зростання кількості підприємців (на 7,5% у 2024 році) та відновлення сегменту креативних індустрій, фотостудія «Сонце в кадрі» має високий потенціал не лише для успішного старту, а й для масштабування в умовах сучасної креативної економіки.

5. У результаті дослідження внутрішніх конкурентних переваг фотостудії «Сонце в кадрі» встановлено, що проєкт має стратегічно збалансовану бізнес-модель із сучасною технічною базою, мультиформатністю та соціальною орієнтацією. На фоні конкурентів м. Одеси студія вирізняється поєднанням їхніх сильних сторін: зручною локацією, онлайн-сервісами, гнучким зонуванням та орієнтацією як на індивідуальних клієнтів, так і на малі бізнеси. Частка витрат на оплату праці (1 639 680 грн або 65,6%) підтверджує фокус на сервіс і команду. Естетичний бренд, пільгові послуги для ВПО й молоді, а також клієнтоорієнтований підхід формують лояльну аудиторію. SWOT-аналіз довів перевагу сильних сторін над ризиками, що підтверджує високу ринкову доцільність і масштабованість проєкту.

6. Відповідно до структури фінансування проєкту, сума стартового капіталу фотостудії «Сонце в кадрі» становить 307 667 грн. Із цієї суми передбачено, що 20% (62 667 грн) буде профінансовано за рахунок власних коштів ініціатора проєкту, а решта 80% (245 000 грн) – за рахунок запозичених ресурсів, зокрема можливих грантів, партнерських інвестицій або мікрокредитування. Було проведено комплексний аналіз поточних витрат фотостудії «Сонце в кадрі», що дозволило сформувати обґрунтовану модель фінансового навантаження на бізнес. Загальні річні витрати становлять 2 500 000 грн, з яких 1 639 680 грн (65,6%) припадає на фонд заробітної плати з ЄСВ, 240 000 грн (9,6%) – на оренду приміщення, 216 000 грн – на комунальні послуги, а 180 000 грн – на рекламну кампанію. Щомісячне витратне навантаження становить приблизно 211 000 грн, що є базовим орієнтиром для визначення точки беззбитковості, планування доходів та оцінки економічної доцільності проєкту. Така структура витрат свідчить про високий рівень організаційної готовності та передумови для стабільного функціонування й масштабування фотостудії на конкурентному ринку.

7. Оцінка прибутковості проєкту свідчить про його стійку фінансову ефективність і позитивну динаміку ключових показників. Виручка від реалізації зростає з 3 828 000 грн у першому році до 5 604 574 грн у п'ятому, що становить

приріст майже на 46%. Чистий прибуток збільшується з 1 115 480 грн до 2 264 459 грн, тобто вдвічі, незважаючи на поступове зростання поточних витрат. Це свідчить про стабільну рентабельність і ефективну структуру витрат. Грошовий потік зберігає ту ж динаміку, що й прибуток, забезпечуючи платоспроможність проекту впродовж усього прогнозованого періоду. Така фінансова картина підтверджує доцільність інвестування та високу здатність проекту до масштабування й розвитку.

8. Планування життєвого циклу бізнесу на п'ятирічний період із урахуванням ролі внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, детального визначення їхніх цілей і потенційних наслідків незацікавленості, створює основу для ефективного управління взаємодією та підвищення соціального капіталу. Інтеграція інструментів візуалізації – зокрема, діаграми Ганта – дозволяє оптимізувати календарне планування, ідентифікувати критичні точки запуску та забезпечити своєчасне виконання усіх етапів проекту. Загальна тривалість стартового етапу становить близько трьох місяців, з акцентом на ремонтні роботи, закупівлю обладнання, формування команди та запуск маркетингу. У подальші роки передбачається поступовий перехід до етапів стабілізації, цифрової трансформації та масштабування, що формує основу для довготривалого розвитку бізнесу.

9. Узагальнюючи результати фінансово-економічного аналізу, можна стверджувати, що проект відкриття фотостудії «Сонце в кадрі» є економічно обґрунтованим і фінансово привабливим для інвестування. Загальний недисконтований грошовий потік за 5 років становить 8282127 грн, а дисконтований – 4218168 грн, що при початкових інвестиціях у 307667 грн забезпечує чисту приведену вартість (NPV) на рівні 3910501 грн. Індекс прибутковості (PI) становить 13,7, що свідчить про повернення понад 13 грн доходу на кожен вкладений гривню. Строк окупності становить лише 0,18 року (менше трьох місяців), а дисконтований строк окупності – менше 1 року. Внутрішня норма рентабельності (IRR) у 38,75% значно перевищує ставку дисконтування (24%), що підкреслює високу дохідність і інвестиційну привабливість проекту. Такі фінансові показники дозволяють розглядати фотостудію «Сонце в кадрі» як перспективний бізнес, здатний до швидкої окупності, стабільного розвитку та масштабування навіть в умовах ринкової невизначеності.

10. Узагальнюючи результати проведеного аналізу ризиків, можна зробити висновок, що для забезпечення ефективної реалізації проекту фотостудії «Сонце в кадрі» необхідно впровадити системний підхід до управління потенційними загрозами, які можуть мати як зовнішнє, так і внутрішнє походження. Здійснене оцінювання дозволило ідентифікувати ризики з найвищим рівнем небезпеки, серед яких ключову позицію посідає ризик воєнних дій, а також ринкові, організаційні та технічні чинники, здатні істотно вплинути на фінансові результати та стійкість бізнесу. Побудована пелюсткова діаграма слугує ефективним інструментом візуалізації рівня загроз і формування пріоритетів у ризик-менеджменті. Розглянуті заходи мінімізації впливу дозволяють зменшити вразливість проекту, сформулювати адаптивну модель управління і гарантувати стабільне функціонування фотостудії в умовах змінного ринкового та соціально-економічного середовища.

АНОТАЦІЯ

Бандура Д. О. «Економічне обґрунтування та оцінка ефективності проєкту у сфері послуг (на прикладі створення фотостудії)». Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу», Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2025 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження - процес обґрунтування доцільності створення фотостудії у сфері послуг. У роботі представлено характеристику бізнес-ідеї започаткування власної справи з відкриття фотостудії; розглянуто умови реєстрації для ведення підприємницької діяльності в Україні у сфері послуг; обґрунтовано вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування бізнесу. Проаналізовано ринок фотопослуг в Україні та м. Одеса; здійснено оцінку внутрішніх конкурентних переваг бізнесу; визначені витрати на відкриття та функціонування фотостудії, а також прогнозовано прибуток від реалізації проєкту створення фотостудії; розраховано показники економічної ефективності проєкту; проаналізовано можливі ризики та заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова: фотостудія, послуги, конкуренти, витрати, прибуток, проєкт, окупність проєкту, ефективність, ризики.

ANNOTATION

Bandura D. O. «Economic substantiation and evaluation of the effectiveness of a project in the service sphere (using the example of creating a photo studio)». Qualifying work on obtaining for a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» for the educational program «Economic and business planning». Odessa National Economics University. Odessa, 2025.

The qualification work of the bachelor consists of three chapters. The object of the study is the process of justifying the feasibility of creating a photo studio in the service sector. The paper presents a description of the business idea of starting your own business by opening a photo studio; considers the conditions for registration for conducting business in Ukraine in the service sector; justifies the choice of the organizational and legal form of business activity and the business taxation system. The photo services market in Ukraine and Odessa is analyzed; the internal competitive advantages of the business are assessed; the costs of opening and operating a photo studio are determined, and the profit from the implementation of the photo studio project is forecasted; the economic efficiency indicators of the project are calculated; possible risks and measures to minimize them are analyzed.

Keywords: photo studio, services, competitors, costs, profit, project, project payback, efficiency, risks.